

Lyngdal
kommune

Rådmannen

Det kongelige Arbeids- og sosialdepartement

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Direkte telefon:	Arkivkode:	Dato:
	2014/1159-0	Norman Udland		F00	29.08.2014

Høringsuttalelse vedr. aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere - Lyngdal kommune

Det vises til høringsbrev av 04.06.14.

Vedlagt følger særutskrift med følgende vedtak i Lyngdal Formannskap 28.08.14:

Lyngdal formannskaps vedtak 28.08.2014:

Lyngdal kommune støtter forslaget om endring i Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 20, slik det fremgår av høringsnotatet og saksutredningen.

Det forutsettes at det knyttes nødvendige økonomiske virkemidler til ordningen. Særlig gjelder dette stilling til å sikre god oppfølging av stønadsmottakerne i den aktivitet de settes til.

Med hilsen

Norman Udland
Rådmann

Vedlegg

- 1 Særutskrift, vedtak i Formannskap 28.08.14 vedr. Høring - Plikt til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad - endring i Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 20

Besøksadresse:
Prost Birkelandsgt. 4
4580 Lyngdal

Postadresse:
Postboks 353
4577 Lyngdal

Bankgiro: 3201 56 02421
Org. nr: 946 485 764

Tel: +47 38 33 40 00
Fax: +47 38 33 40 01
E-post:
post@lyngdal.kommune.no

Høring - Plikt til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad - endring i Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velfridsforvaltningen § 20

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Lyngdal formannskap	28.08.2014	50/14

Endelig vedtak fattes av Formannskapet

Lyngdal formanskaps vedtak 28.08.2014:

Lyngdal kommune støtter forslaget om endring i Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 20, slik det fremgår av høringsnotatet og saksutredningen. Det forutsettes at det knyttes nødvendige økonomiske virkemidler til ordningen. Særlig gjelder dette stilling til å sikre god oppfølging av stønadsmottakerne i den aktivitet de settes til.

Lyngdal formanskaps behandling 28.08.2014:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Forslag til vedtak

Lyngdal kommune støtter forslaget om endring i Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 20, slik det fremgår av høringsnotatet og saksutredningen. Det forutsettes at det knyttes nødvendige økonomiske virkemidler til ordningen. Særlig gjelder dette stilling til å sikre god oppfølging av stønadsmottakerne i den aktivitet de settes til.

SAKSORIENTERING

	Vurdert i saksfremstillingen	Ikke relevant
Økonomi	Det er en forutsetning at det stilles ressurser til rådighet for å sikre god oppfølging av den enkelte stønadsmottaker.	
Likestilling		X

Arbeids- og sosialdepartementet ønsker økt bruk av vilkår om aktivitetsplikt og mer lik praksis i hele landet, og foreslår derfor å innføre en plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet for sosialhjelpsmottakere, med særlig fokus på lavterskeltiltak og arbeidstrening rettet mot unge for å sikre en permanent overgang til arbeidslivet. Dette skal sikre at alle stønadsmottakere som er i stand til å være i aktivitet, og som ikke har rettigheter etter andre ordninger (kvalifiseringsprogram, ungdomsgaranti eller lignende), får samme plikt til å delta i aktivitet med sikte på selvforsørgelse, uavhengig hvor i landet de bor. Høringsfrist er satt til 4. september.

Departementet foreslår at det tas inn et nytt ledd i § 20 i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, som regulerer sanksjonsadgangen. Departementet foreslår også at det gis en hjemmel for å gi nærmere retningslinjer om bruk av sanksjoner i forskrift. Loven vil åpne for reduksjon av stønaden ved brudd på vilkårene. Det krever at det fattes vedtak om redusert stønad, og det settes som forutsetning at det i vedtaket om stønad og vilkår er informert om muligheten for slik reduksjon.

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen trådte i kraft 1. januar 2010. Loven er i hovedsak en videreføring av kapittel 5 og 5A, samt enkeltbestemmelser i lov om sosiale tjenester mv fra 1991. NAV-kontoret skal følge opp brukere ut fra den enkeltes behov og avstand til arbeidsmarkedet, uavhengig av ytelse.

Hjemmel for krav om aktivitet er videreført fra den gamle loven, og står i § 20, som lyder: «Det kan settes vilkår for tildeling av økonomisk stønad, herunder at mottakeren i stønadsperioden skal utføre passende arbeidsoppgaver i bostedskommunen», se også § 21 tredje ledd og § 25.

Vilkårene må ha nær sammenheng med vedtaket. De må ikke være uforholdsmessig byrdefulle for stønadsmottaker eller begrense hans eller hennes handle- eller valgfrihet på en urimelig måte. Vilkårene må heller ikke være i strid med andre bestemmelser i loven her eller andre lover.”

Det fremgår av forarbeidene til bestemmelsen i loven fra 1991 at vilkår om å utføre arbeidsoppgaver i bostedskommunen særlig tar sikte på unge stønadsmottakere som ikke har andre tilbud fra sosialtjenesten.

Deltakelse i kvalifiseringsprogram har for en stor grad samme formål som bruk av vilkår, men har en snevrere målgruppe, da det blant annet er krav om at deltakerne har vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og at de er eller står i fare for å bli langtids stønadsmottakere. Stønadsmottakeren er i planmessig fulltidsaktivitet som skal føre frem til deltakelse i ordinært arbeid. Samtidig gir deltakelse i kvalifiseringsprogram noen rettigheter som ikke nødvendigvis gis når det stilles vilkår. Dette gjelder i første rekke retten til en fast forutsigbar

inntekt (kvalifiseringsstønad) over tid som ikke avkortes mot supplerende stønader (bostøtte, barnetrygd mv.), samt rett til individuell plan og tett oppfølging fra NAV-kontoret.

Vilkår kan i prinsippet stilles til alle stønadsmottakere, så lenge de er relevante. Omfanget av aktiviteter som stilles som vilkår for stønad er ikke regulert, og kan i utgangspunktet være lite krevende. Vilkårene trenger heller ikke være kvalifikasjonsfremmende, men kan være knyttet til bruk av kvalifikasjoner stønadsmottakeren allerede har, slik som for eksempel et krav om å stå tilmeldt arbeids- og velferdsforvaltningen som arbeidssøker.

Det er gitt detaljerte retningslinjer for Nav-kontorenes vilkårsbruk i Arbeids- og velferdsdirektoratets rundskriv 35 – 2012. Her er lovens intensjon om å stille vilkår ved tildeling av stønad understreket.

Departementet ønsker økt bruk av vilkår om aktivitet for personer som mottar økonomisk stønad til livsopphold. Selv om mange kommuner har gode rutiner for å stille krav og følge opp stønadsmottakere, slik som Bergen kommune, er det fortsatt mange personer som lever for lenge som passive stønadsmottakere i mange andre kommuner. Departementet ønsker likere praksis mellom kommunene på dette området.

Departementet mener derfor at vilkår om aktivitet skal være hovedregelen for alle som mottar økonomisk stønad, hvis ikke det er tungtveiende grunner som taler mot det.

Tungtveiende grunner kan for eksempel være knyttet til at personen mottar stønaden som supplement til arbeidsinntekt eller pensjonsytelse, at vedkommende egentlig er selvhjulpen men trenger stønad i en kort overgangsperiode, eller annet som innebærer at aktivitetskrav ikke vil være formålstjenlig. Hvis en stønadsmottaker fyller kravene for deltakelse i kvalifiseringsprogram eller faller inn under garantiordninger som gir rett til tiltak, er det disse rettighetene som skal ligge til grunn for deltakelse i tiltak, ikke vilkår knyttet til sosialhjelp.

Arbeids- og sosialdepartementet ønsker at hovedregelen skal være at det settes vilkår om deltakelse i aktivitet med sikte på overgang til ordinært arbeid eller utdanning i alle saker hvor det ikke er tungtveiende grunner som taler mot et slikt vilkår. Dette foreslås gjort gjennom en lovfestet plikt for kommunen til å sette vilkår om aktivitet i alle saker hvor det tildeles stønad, med mindre tungtveiende grunner taler mot det.

Målet med aktivitetskravet er å bidra til rask overgang ut av stønadsavhengigheten. Dette innebærer at Nav-kontoret må vurdere stønadsmottakerens muligheter for deltakelse i ulike typer tiltak og aktiviteter med sikte på å bli selvhjulpen, og stille vilkår om dette med mindre tungtveiende grunner taler mot det.

Forslaget fra departementet om ny lovtekst lyder:

§ 20. Bruk av vilkår om aktivitet

Det skal settes vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad med mindre tungtveiende grunner taler mot det.

Vilkårene må ha nær sammenheng med vedtaket og ha som mål at stønadsmottakeren skal bli helt eller delvis selvhjulpen. De må ikke være uforholdsmessig byrdefulle for stønadsmottaker eller begrense hans eller hennes handle- eller valgfrihet på en urimelig

måte. Vilkårene må heller ikke være i strid med andre bestemmelser i loven her eller andre lover.

Ved brudd på vilkårene kan det fattes vedtak om at stønaden reduseres, forutsatt at det i vedtaket om stønad og vilkår er informert om muligheten for slik reduksjon.

Departementet kan i forskrift gi nærmere retningslinjer for bruk av sanksjoner.

VURDERING

NAV-Lyngdal har i flere år hatt fokus på å stille vilkår til de av våre sosialhjelpsmottakere som vi mener har mulighet og anledning til å kunne innfri krav om aktivitet. Alle som lever utelukkende av økonomisk sosialhjelp må være registrert som arbeidssøkere på www.nav.no.

Videre stilles det krav om føring av jobblogg, samt at bruker får ansvaret for å innhente nødvendig dokumentasjon og være aktiv arbeidssøker. NAV kan kreve deltakelse på jobbklubb eller andre lignende aktivitetstilbud, som eksempelvis praksisplass, når vi finner det hensiktsmessig. Vi bruker kvalifiseringsprogrammet fullt ut og prioriterer også sosialhjelpsmottakere i forhold til våre statlige virkemidler. Vi har også erfaring med at leietakere har kunnet jobbe for tekniske tjenester for å betjene skyldig husleie, hvilket igjen har ført til mulighet for praksisplass.

Alle OT-elever, det vil si ungdom som har droppet ut av videregående skole, får tilbud om tiltak. Videre er alle under 30 år prioritert i forhold til NAVs tiltaksmidler.

NAV har følgende tilbud til sosialhjelpsmottakere:

- Praksisplass
- Jobbklubb
- Kvalifiseringsprogrammet
- Jobbsjansen

Vår erfaring med disse tiltakene er at de egner seg meget godt for en gruppe som i utgangspunktet står nær det ordinære arbeidsliv. For grupper som av ulike årsaker står lengre fra arbeidslivet, er vår erfaring at de trenger langt tettere oppfølging og hjelp enn det disse tiltakene tar høyde for.

NAV Lyngdal anslår at vi i vår portefølje til enhver tid har cirka 20 sosialhjelpsmottakere som kan være aktuelle for aktivitet. Hvorvidt man faktisk vil klare å få dem til å møte opp er et annet spørsmål. Det er en veldig varierende og uforutsigbar gruppe. Vi mener imidlertid at et tilbud må ha kapasitet til å kunne ta imot inntil 20 personer.

NAV Lyngdal mener det er nok av aktuelle oppgaver som må utføres, som denne gruppen med fordel kan få ansvaret for, særlig innenfor tekniske tjenester. Det forutsetter imidlertid at det blir ansatt egne arbeidsledere for denne gruppen, samt at alle enheter i kommunen melder inn aktuelle oppgaver til teknisk. Lyngdal Frivillighetsentral er en annen aktør som kan spille

en viktig rolle i dette arbeidet. Vi ser også muligheten for at denne gruppen kan ta engangsoppdrag for private bedrifter. Vi mener det vil være vesentlig for å lykkes at ressursene ikke knyttes til NAV, men legges der de faktiske arbeidsoppgavene skal utføres, slik at oppgavene og gjennomføringen blir mest mulig likt det ordinære arbeidsliv.

NAV ser ikke at vi vil ha behov for økte ressurser til saksbehandling. Det som behøves er ressurser til arbeidsledelse og oppfølging av de enkelte deltakerne. Disse ressursene bør som nevnt knyttes til den enhet som har ansvaret for å utføre jobben. NAV vil være behjelpelig med å skaffe videre arbeid/praksisplass for de av deltakerne som måtte bli klar for det ordinære arbeidsliv.

KONKLUSJON

NAV Lyngdal er meget positive til forslaget om aktivitetsplikt. Vi er imidlertid av den oppfatning at for å lykkes må gruppen få egne arbeidsledere, og arbeidsoppgavene og gjennomføringen må være mest mulig likt det ordinære arbeidsliv, for å oppleves som et godt tilbud av den enkelte sosialhjelpsmottaker, og ikke som en straff. På samme måte som det vil være negative sanksjoner ved manglende oppmøte, bør det være muligheter for positive tiltak for de som faktisk følger et slikt opplegg.

Vedlegg

- 1 Høringsbrev - plikt til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad
- 2 Høringnotat
- 3 Høringsinstanser

Norman Udland
Rådmann